

Fraude breekt Volkswagen op

BERLIJN | De positie van Martin Winterkorn (68), topman bij Volkswagen, wankelt door een fraudeschandaal in de VS. Het Duitse concern moest toegeven dat het jarenlang software inbouwde in auto's om ze 'schoner' te laten lijken dan ze zijn. Milieuclubs vermoeden dat ook andere autofabrikanten frauderen.

WIJERD DUK en PEET VOGELS

Met het schaamrood op de kaken heeft Winterkorn moeten bekennen dat het concern sinds 2009 bewust software heeft ingebouwd in dieselmodellen die het in de VS verkocht, waarmee bij tests de emissie-uitslagen kunnen worden gemanipuleerd. Het gaat dan om de uitstoot van stikstofdioxide (NOx).

Het gaat om bijna een half miljoen verkochte auto's van de merken VW en Audi. Het schandaal kan het bedrijf uit Wolfsburg in het meest extreme geval op een boete van 16 miljard euro komen te staan. Ook komt er in de VS een strafrechtelijk onderzoek.

De bestuursvoorzitter van het op een-na-grootste autoconcern ter wereld kondigde een intern onderzoek aan. Maar het kwaad lijkt al geschied. Het aandeel VW daalde gisteren spectaculair met meer dan 20 procent - een beurswaarde van 16 miljard euro. De verkoop van bepaalde VW-modellen werd stopgezet. De automaker lijkt ernstige reputatieschade te gaan lijden in de VS, waar de verontwaardiging bij publiek, media en politiek groot is.

Smerige oorlog

VW zette op de Amerikaanse markt vol in op 'clean diesel', schone diesel. Maar nu blijken de uitslagen van die dieselmotoren bij het reguliere rijden ruim boven de in de VS toegestane normen te liggen. De speciaal ingebouwde fraudesoftware zorgt ervoor dat de auto's herkennen wanneer zij worden getest. Dan zorgt de software ervoor dat de motor 'schoon' werkt. Daarna schakelt de motor over op de meer vervuulende rijmodus, waarmee een hoger vermogen kon worden gehaald.

De fraude lijkt Winterkorn alsnog de kop te kosten. Eerder dit jaar won de topman binnen het concern

▲ Topman Martin Winterkorn, onder vuur na fraude met dieselauto's van Volkswagen. FOTO EPA

den uit de auto-industrie zinspelen op een vertrek. Winterkorn's verweer dat hij niets van de fraude heeft geweten, kan kloppen, maar dan wekt hij de indruk zijn personeel niet in de hand te hebben. Had de VW-chef wel weet van de ingebouwde software, dan is hij medeplichtig en niet te handhaven.

Winterkorn lag al onder vuur. De topman slaagde er niet in voldoende nieuwe kleine en zuinige modellen te ontwikkelen. Volgers van de markt verweten hem gebrek aan een succesvolle strategie voor de Amerikaanse markt. Al jaren probeert Volkswagen die grootste automarkt te veroveren. Maar het tegendeel gebeurt, de verkopen slinken jaar op jaar. En dat terwijl de auto-

verkopen juist stevig groeien.

Bij de opening van een nieuwe fabriek in de VS zei Winterkorn 2 maanden geleden nog dat 'Volkswagen weer in de aanval gaat op de Amerikaanse markt'. Maar het zijn juist de Amerikanen die de aanval op VW hebben geopend. De media zijn genadeloos in hun kritiek op de VW-leiding. Verwacht wordt dat de Amerikaanse consument, die al sceptisch is over dieselauto's, het massaal zal laten afweten.

Crimineel

Ook in Duitsland is de verontwaardiging groot. Duitse media hekelen de 'criminele handelwijze' van VW. Zij voorzien donkere tijden voor het imago van het concern.

De ambitie van Volkswagen om in 2018 Toyota van de troon te stoten als grootste autoproducent, lijkt te hoog gegrepen. Voor die positie is een stevige verkoop op de Amerikaanse markt onontbeerlijk.

De schade kan nog veel groter worden voor Volkswagen en de andere automerken. „Het bedrog in de VS kwam aan het licht toen ze de uitstoot van NOx in de praktijk gingen meten. Die bleek veel hoger te zijn dan tijdens de milieutests,” zegt Ivo Stumpe, campagneleider bij Milieudefensie. En dat was aanleiding verder te gaan zoeken. „Die grote verschillen zie je ook in Europa en niet alleen bij Volkswagen. Bij 9 van de 10 fabrikanten zijn de verschillen tussen test en praktijk onverklaarbaar groot.” Milieudefensie vermoedt wereldwijde fraude.

Dat fabrikanten de testen manipuleren, is al langer bekend. Zo zijn de verbruikscijfers die ze opgeven voor hun modellen in de praktijk nooit te halen. In de test worden bijvoorbeeld de spiegels afgeplakt voor minder luchtweerstand en de banden extra hard opgepompt om de auto zo zuinig mogelijk te laten rijden. „Maar de verschillen bij de uitstoot van NOx zijn zelfs niet te verklaren als je weet dat er gemanipuleerd wordt. Dit lijkt echt om fraude te gaan,” zegt Stumpe.

En dat is kwalijk, meent Stumpe. „NOx is erg slecht voor de gezondheid. Luchtvervuiling is de derde

De verschillen
tussen test en